

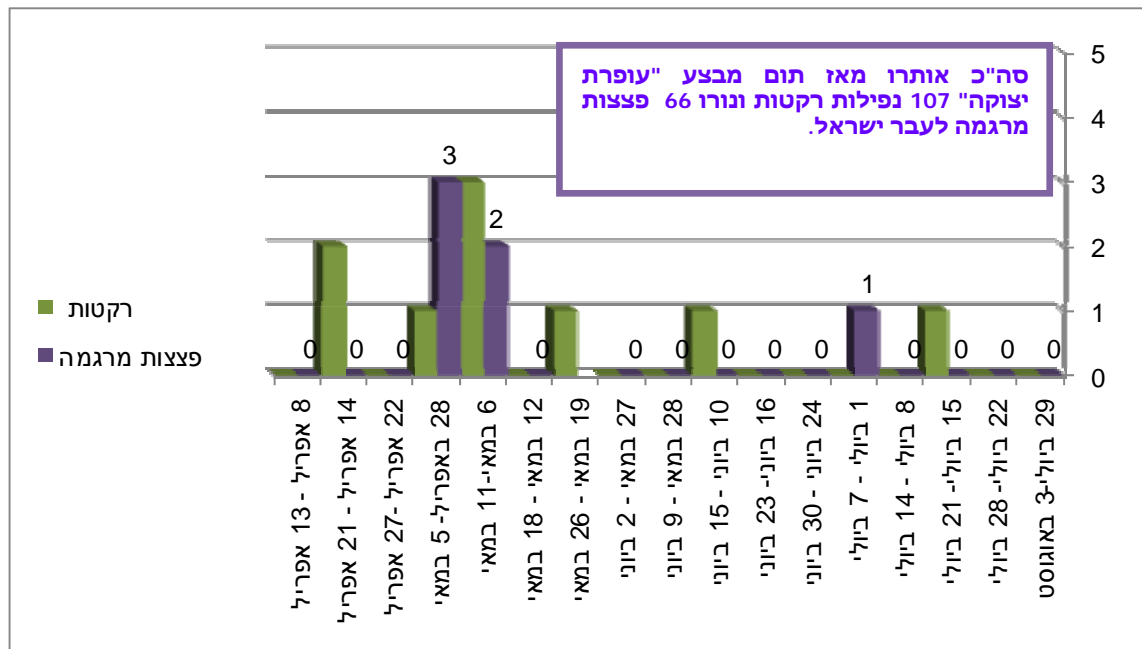
אירועים בולטים בשטח

רצועת עזה

ירי רקטות פצצות מרגמה

- במהלך השבוע לא אותרו נפילות רקטות ביישובי הנגב המערבי ולא נורו פצצות מרגמה.
- מנגד, נמשכו ההתקפות לעבר סיורי צה"ל ולעבר אזרחים:
- **ב-28 ביולי** נורתה פצצת מרגמה לעבר כוח צה"ל סמוך למעבר קרני. לא היו נפגעים. את האחריות לביצוע הירי נטלו הזרוע הצבאית של הג'האד האסלאמי בפלסטין (אתר סראיא, 28 ביולי), והזרוע הצבאית של החזית העממית לשחרור פלסטין (אתר אבו עלי מצטפא, 28 יולי).
- **ב-3 באוגוסט** נורתה אש מנשק קל לעבר ישראלים, שביצעו עבודות אזרחיות סמוך לגבול בצפון הרצועה. לא היו נפגעים. את האחריות לירי נטלה הזרוע הצבאית של חזית העממית (PALDF, 3 באוגוסט).

ירי רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל מאז תום מבצע "עופרת יצוקה"¹

¹ בסטטיסטיקה זאת לא נכלל ירי פצצות מרגמה לעבר סיורי צה"ל בקרבת גדר הגבול, שנפלו בשטח רצועת עזה.

ירי, השלכת בקבוקי תבערה וידיוי אבנים ביהודה ושומרון

- ביהודה ושומרון נמשכו השבוע הפיגועים, במתווה של ירי, השלכת מטענים וידיוי אבנים. להלן האירועים העיקריים:
 - **29 ביולי** - ירי בוצע לעבר עמדת צה"ל בנקודת ביקורת הסמוכה לכפר אלבד, מזרחית לטול-כרם. לא היו נפגעים.
 - **28 ביולי** - אבנים יודו לעבר רכב ישראלי סמוך לבית ג'אלא, צפונית מערבית לבית לחם. לא היו נפגעים, נזק נגרם לרכב.
 - **28 ביולי** - יודו אבנים לעבר מספר כלי רכב ישראליים סמוך לכפר טירה, דרומית מערבית לראמאללה. לא היו נפגעים, נזק נגרם לאחד מכלי הרכב.
 - **28 ביולי** - שני בקבוקי תבערה לעבר רכב ישראלי סמוך לנבי אליאס, מזרחית לקלקיליה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

רצועת עזה לאחר מבצע "עופרת יצוקה"

המעברים שבין ישראל לרצועת עזה

- בשבוע החולף נמשכה כניסת סיוע הומאניטארי מישראל לרצועת עזה במוצע של כמאה משאיות ליום. **לראשונה מאז מבצע עופרת יצוקה אישרה ישראל להכניס מלט לרצועת עבר ארגון אונר"א**, ועבור פרויקטים ספציפיים כגון שיקום מוסדות ובניית מפעלים. ב-29 ביולי נכנסה משאית אחת של מלט לצורך שיקום בית קברות.
- מנהל לשכת שר הכלכלה בממשל חמאס, **חאתם עויצ'ה**, בירך ב-2 בספטמבר על כניסת סחורות ומוצרים חדשים לרצועה. הוא הביע תקווה שישראל תאשר הכנסת מוצרים חדשים לרצועה. לדבריו, כמות המלט שהוכנסה היא זעומה ואינה עולה כלל על הצרכים ברצועה. **ג'מאל אלח'צ'רי**, חבר המועצה המחוקקת מטעם חמאס, פרסם הודעה לעיתונות (אתר פלסטין אלאין) שבה קרא למדינות התורמות "להפעיל עוד לחצים על הכיבוש הציוני" על מנת להתיר כניסת מלט וברזל שימשו לבנייה ולשיפוץ של "מפעלים ומסגדים".

מעבר רפיח נפתח לתנועה למשך שלשה ימים

- ב-3 באוגוסט נפתח לתנועה מעבר רפיח למשך שלושה ימים. במשרד הפנים של ממשל חמאס נרשמו כ-7,000 פלסטינים אשר ביקשו לצאת מרצועת עזה למצרים (סוכנות ופא, 2 באוגוסט). שלטונות מצריים אישרו חזרתם לרצועה של כ-700 פלסטינים, אשר שהו במצרים.

תעשיית המנהרות

■ פעילות ההברחות במנהרות ממשיכה לגבות קורבנות בנפש. ב- 29 ביולי נהרג פלסטיני וארבעה נוספים נפצעו בהתמוטטות מנהרה ברפיח. חמאס האשימה את מצרים ואת הצלב האדום וארגונים בינלאומיים נוספים על כך שאינם מסייעים לחילוץ נפגעים במנהרות, בהעלותם את הטענה כי הפעילות במנהרות אינה חוקית. מפקד ההגנה האזרחית של חמאס, עקיד יוסף אלוהאר, התייחס למותם של פלסטינים במנהרות בגבול וטען שאין כל תיאום בין ההגנה באזרחית של חמאס לשלטונות מצרים. הוא גם טען, כי שארגוני הסיוע, ובראשם הצלב האדום, סרבו להתערב באירועים. (פלסטיין, 29 ביולי). מנגד, דווח כי כוחות חילוץ מצריים ערכו סריקות על מנת למצוא את פתח המנהרה, שהתמוטטה ב- 28 ביולי, לשם חילוץ גופות ההרוגים (אלבשאייר, 29 ביולי).

■ בכתבה של אבי יששכרוף ועמוס הראל בעיתון הארץ (30 ביולי) מתוארת תעשיית המנהרות כגדולה וכמכניסה ביותר ברצועת עזה. היקף ההברחות הינו הגדול ביותר. בין השאר עוברים בכל יום מעל ל-100 אלף ליטר סולר, כמות השווה לסולר שישראל מעבירה לרצועת עזה. בנוסף לכך מועברות סחורות כמו מלט, מזון, סיגריות, מוצרי חשמל, בהמות ועוד. היקף ההברחות הביא גם לתעשיית נלווית: מנופאים, נגרים, מכונאים, סבלים, אנשי שיווק ואפילו אנשי נדל"ן, עקב הביקוש הרב לקרקעות ברצועה. על פי הכתבה, חמאס שולטת בכל הנעשה במנהרות וכל כרייה של מנהרה מקבלת אישור חמאס. כמו כן מנצלים עבריינים את המנהרות להחזיר לרצועה סמים ואלכוהול.

שיקום התשתיות הצבאיות

■ נמשכים האמונים של ארגוני הטרור ברצועה. ב- 29 ביולי ארע פיצוץ מערבית לח'אן יונס, במתקן אימונים של הזרוע הצבאית של חמאס. הפיצוץ ארע ככל הנראה מ"תאונת עבודה" של פעילי חמאס. לא דווח על נפגעים (PALDF, 30 ביולי). ב- 30 ביולי ביצעו פעילי החזית הדמוקרטית מפגן צבאי ברפיח בו הוצגו לתקשורת פעילי הארגון וכלי נשק בידיהם (רויטרס, 30 ביולי).

שיקום התשתיות הביטחוניות והכלכליות

■ חמאס ממשיכה את עבודות השיקום ברצועה תוך מאמץ מיוחד לבנות מחדש את מבני כוחות הביטחון, שנהרסו במהלך המבצע "עופרת יצוקה". בשל המחסור בחומרי בנייה מתבצעת הבנייה מבוצ ומטיט. בתקשורת הפלסטינית דווח כי מבנה המשטרה בבית לאהיא נבנה מבוצ ועבודות בנייתו נמשכות 24 שעות ביממה. אולם, על פי הדיווח, הבנייה מטיט ומבוצ אינה יכולה להוות חלופה לחומרי בניין רגילים, מכיוון שהמבנים שהוקמו בדרך זו אינם כשירים למגורים בגלל טמפרטורה גבוהה בקיץ. (פלסטיין, 30 ביולי).

■ במקביל, משרד החקלאות של ממשל חמאס ממשיך לעודד אוטריקה בחקלאות במסגרת מה שמכונה "כלכלת ההתנגדות". בשטחים שבהם היו התנחלויות ישראליות כמו כן מגדלים עתה ברצועה בעיקר עצי פרי הדר במטרה להפחית את כמות הגידולים הצורכים כמות גדולה של מים, בשל המחסור במים ברצועה (פלסטיין, 29 ביולי 2009).

תהליך האסלאמיזציה²

■ במסגרת תהליך האסלאמיזציה נמשך קמפיין "כן למידות טובות", שמטרתו, על פי חמאס, להיאבק בתופעות של שחיתות מוסרית, שפשו בקרב החברה הפלסטינית. ביטאון חמאס דיווח, כי לאחר סיום הקמפיין, המשטרה תאכוף את החוק ותטפל בכל הנושאים שהקמפיין קורא ליישם, כגון פיקוח על בתי קפה אינטרנט, בתי מסחר לבגדי נשים, הופעה בלבוש חושפני ברחובות והסרת בובות מחלונות הראווה של חנויות (פלסטיין, 24 ביולי 2009).

■ תהליך האסלאמיזציה שמבצעת חמאס מעורר התנגדות בקרב גופים וארגונים שונים הפועלים ברצועה. כך למשל, **טלעת אלצפדי**, חבר הלשכה המדינית של מפלגת העם הפלסטינית, האשים את חמאס בהקמת "אמירות אסלאמית" במקום כינון המדינה הפלסטינית הריבונית (אלאיאם, 2 באוגוסט 2009). **רבאח מהנא**, חבר הלשכה המדינית של החזית העממית, טען כי חמאס מנסה לכפות לבוש אסלאמי על תלמידות חטיבות הביניים באמצעות מורים ומורות המשתייכים לחמאס. מהנא קבע ש"מי שחושב על הקמת מדינה אסלאמית או קומוניסטיות במהלך שלב השחרור הלאומי הוא פושע" (אלאיאם, 2 באוגוסט 2009).

הזירה הפנים-פלסטינית

הוועידה השישית של תנועת פתח

עמוד הבית של אתר הוועידה כותרתו "הוועידה הכללית השישית של תנועת פתח, ועידה [על-שם] המפקד המייסד השהיד יאסר ערפאת, 4 באוגוסט 2009" (<http://www.fatehconf.ps>).

פתיחת הוועידה

■ ב-4 באוגוסט נפתחה בבית לחם באווירה חגיגית הוועידה הכללית השישית של תנועת פתח לאחר הכנות ממשוכות, רצופות חילוקי דעות פנימיים. הוועידה, שתימשך יומיים, היא הראשונה המתקיימת מזה עשרים שנה. בישיבת הפתיחה של הוועידה, השתתפו כ-2,000 צירים ויותר משבעים משלחות ערביות ובינלאומיות (אתר הוועידה, 2 באוגוסט 2009). אבו עלאא', פתח את הוועידה בדברים: "בשם השהידים ובשם ירושלים, בירתה של המדינה הפלסטינית, אנו מכריזים על פתיחתה של הוועידה השישית של תנועתנו, תנועת פתח" (ynet, 4 באוגוסט). לאחריו נשא אבו מאזן את נאום הפתיחה.

² ראו לקט מידע מה-3 באוגוסט 2009: "תהליך האסלאמיזציה שמקדמת החמאס ברצועת עזה ומשמעותיות החברתיות והפוליטיות-המקומיות, האזוריות והבינלאומיות"

http://www.terrorism-info.org.il/malam_multimedia/Hebrew/heb_n/html/hamas_076.htm

משתתפי טקס הפתיחה של ועידת פתח (טלויזיה פלסטינית, 4 באוגוסט)

■ להלן עיקרי נאום הפתיחה של אבו מאזן (גרסה ראשונית):

- אש"פ הינו המייצג הלגיטימי והיחיד של העם הפלסטיני. יאסר הינו "המפקד, הסמל" של פתח. הפעולה הצבאית הראשונה של פתח בשנת 1965 היוותה אות להקמת התנועה ו"סימן ללידתו של הפלסטיני החדש".
- לאחר מותו של יאסר ערפאת עברה הרשות הפלסטינית תהליך של בנייה ושיקום. זאת בדרך למימוש "המטרה הלאומית, הפלסטינית שהינה עצמאות, הקמת מדינה שבירתה ירושלים ופתרון כל הבעיות הקשורות להסדר הקבע ובראשן בעיית הפליטים (שהינה לדברי אבו מאזן "מפתח לעתידנו"). לדבריו הקמת מדינה פלסטינית בגבולות 1967, שבירתה ירושלים, הפכה רק לשאלה של זמן.
- הפלסטינים קיימו ומקיימים את כל התנאים המתחייבים מ"מפת הדרכים". לעומת זאת ישראל, לטענת אבו מאזן, אינה מתחייבת לדבר הקשור ל"מפת הדרכים". הפלסטינים הצליחו לגייס את הקהילה הבינלאומית, ובכלל זה ארה"ב, כדי ללחוץ על ישראל לקיים את התחייבויותיה כלפי הפלסטינים. אבו מאזן עדיין ממתין שישראל תסכים לפתרון שתי המדינות ולהקפאת ההתנחלויות.
- ירושלים נחשפה להתנחלות, הרס בתים והחרמתם וניתוקה מהאדמות הפלסטיניות בגדה. על ישראל לסגת משטחי 1967 ובראשם מירושלים "בירת מדינתנו הפלסטינית".
- העם הפלסטיני מקיים "התנגדות עממית" נגד ההתנחלויות הישראליות, נגד גדר ההפרדה ונגד הפקעת הבתים. אבו מאזן ברך, בהקשר לכך, "את אלה שנאבקים בבלעין, נעלין וירושלים נגד ההתנחלויות והכיבוש".
- אבו מאזן תקף את חמאס בשל "ההפיכה" שביצעה ברצועת עזה, בעוד שהוא וערפאת לפניו קרבו אליהם את חמאס, ניהלו קשרים עם שיח' יאסין והתייחסו אל חמאס כאל שותפה. אבו מאזן האשים את חמאס בטרפוד ניסיונות ההדברות עם פתח אך קרא לפיתרון הבעיות שבין הצדדים ולהשגת אחדות לאומית.

מחלוקות בין פתח לחמאס מנעו השתתפות פעילי פתח מהרצועה

- קדם לכינוס הוועידה משבר בין פתח לבין חמאס סביב נושא מתן אישורים לנציגי פתח תושבי רצועת עזה להגיע לוועידת התנועה. חמאס ניסתה להתנות יציאתם של צירי הוועידה מרצועת עזה בשחרור כלל עצורי חמאס המוחזקים בידי מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית. על מנת להגביר את הלחצים על פתח, ביצעו מנגנוני הביטחון של חמאס ברצועה מעצרים והזמינו לחקירה את צירי פתח ברצועה שהיו מיועדים להשתתף בוועידה. איהאב אלרצ'ין דובר משרד הפנים של ממשל חמאס,

איים גם לעצור את כל צירי פתח שהצליחו לצאת מהרצועה (מרכז אלביאן, 1 באוגוסט). מנגד, גורמים ברשות איימו לעצור עשרות פעילי חמאס בגדה, כולל חברי המועצה המחוקקת, אם חמאס תעמוד בסירובה (אלקדס, 30 ביולי).

■ על רקע מניעת יציאת נציגי פתח מרצועת עזה עלתה השאלה בשורות פתח האם לקיים את הוועידה בהעדרם של נציגי פתח מהרצועה. למרות שכמה גורמים בפתח הביעו התנגדות לקיים את הוועידה בתנאים אלו הודיע עזאם אלחמד, יו"ר סיעת פתח במועצה המחוקקת, כי הנהגת פתח החליטה בכל זאת לקיים את הוועידה. זאת לאחר שהגיעה למסקנה, כי אין בכוונתה של חמאס להתיר יציאת הצירים וכי היא משתמשת בסוגיה זו כאמצעי לסחוט את הנהגת פתח (אלחיאית אלג'ידה, 3 באוגוסט). עזאם אלחמד הוסיף שמבחינה חוקית יכולה הוועידה להתכנס שכן קיים קוורום המאפשר קבלת החלטות גם ללא השתתפותם של צירי רצועת עזה המונים 250 איש (אלחיאית אלג'ידה, 3 באוגוסט).

■ בכיר בלשכת השר לעניינים אזרחיים ברשות הפלסטינית הוסיף, כי בעקבות אי הגעתם של צירי רצועת עזה לוועידה מתכוונת הנהגת פתח להקצות כחמישה עד שישה מושבים מתוך 21 מושבי הוועדה המרכזית עבור נציגי רצועת עזה ולהקצות להם 25-30 מושבים מתוך 132 מושבים במועצה המהפכנית. לאחר הודעה זו הודיעו מספר צירים מרצועת עזה, שבכל זאת הצליחו להגיע למרות האיסור, כי הם לא ייטלו חלק בוועידה לאות הזדהות עם חבריהם שנמנעה יציאתם. אבראהים אבו אלנג'א, חבר המועצה המהפכנית של פתח המייצג את רצועת עזה, הודיע כי הוא שב לרצועה כהזדהות עם עמיתיו צירי הוועידה (קדסנט, מען, 3 באוגוסט). בדברים שנשא אבו מאזן בטקס קבלת הפנים למשתתפי הוועידה אמר כי היעדרותם של נציגי רצועת עזה מצערת אולם הדבר לא יפגום בנחישות לקיים את הוועידה וכי הוועידה תיערך גם בלא השתתפותם.

מימין: יו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן מקבל את פניהן של משלחות פתח מסוריה, לבנון וירדן משמאל: צירי הוועידה מניחים זר על קברו של יאסר עראפת (ופא, 4 באוגוסט)

טיוטת מצע פתח לוועידה

■ ערב הוועידה השישית פרסמה תנועת פתח את טיוטת המצע המדיני שלה, הכוללת 41 עמודים. ב-1 באוגוסט אישרה הוועדה המרכזית של פתח את המצע, שיוצג בפני הוועידה השישית (אלחיאית אלג'ידה, 2 באוגוסט). טיוטת המצע, אשר התפרסמה באתר האינטרנט של הוועידה, מתאפיינת בעמדות קיצוניות באשר לסכסוך עם ישראל. אופייה הקיצוני של טיוטת המצע משקפת את

אווירת ההקצנה הכללית בפתח על רקע פילוגים ויריבויות פנימיות, שליוו את ההכנות לוועידה. אולם מעבר לכך היא גם משקפת, להערכתנו, ערכי יסוד בפתח, ששורשיהם בתקופת ערפאת, שלא עברו עדכון משמעותי בעידן אבו מאזן.

■ להלן סיכום כמה סוגיות המופיעות בטיטת המצע של פתח:

● **סקירה היסטורית של הסכסוך הפלסטיני-ישראלי, המנוסחת באופן עיון לישראל, על**

פי הנרטיב הפלסטיני המסורתי: טיטת המצע מתחילה בסקירה "היסטורית" בה מוצג העם הפלסטיני כמי שעמד בתחילת המאה ה-20 בפני "מתקפה אימפריאליסטית בריטית", שמטרתה להשתלט על הנפט באזור, ועל פלסטין המצויה במקום אסטרטגי. אחד מביטויי "מתקפה" זאת הינו "אימפריאליזם התנחלותי ציוני גזעני, שפעל לגירוש עמנו מארצו בכוח הנשק ולהצבת זרים במקומו...". "הכיבוש הציוני" הסתייע בתנועה היהודית העולמית ובריתות עם המערב והגיש שירותים שונים למדינות המערב. במסגרת סקירה זאת נאמר כי "הכיבוש הציוני" הרבה להזכיר למערב הנוצרי את תסביך האשמה שממנו סובל המערב כלפי היהודים, ובמיוחד את מה שעשו הגרמנים הנאצים ליהודים במסגרת מה שמכונה "השואה".

● **הקמת מדינה פלסטינית עצמאית ובירתה ירושלים:** במצע מודגשת מספר פעמים זכותו העקרונית והבלתי מעורערת של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, זכותו להקים מדינה עצמאית וריבונית משלו בגבולות 1967, **זכות הפליטים הפלסטינים לשוב ולזכות בפיצוי** בהתבסס על החלטת 194. לעומת ההדגשה על "זכויות" הפלסטינים הרי שההכרה במדינת ישראל ובזכותה להתקיים לצד המדינה הפלסטינית שתקום, מופיעה רק בעקיפין ובמשתמע. למשל – בסעיף המתייחס לאופן הטיפול של הפלסטינים ב"זכויותיהם" נאמר כי יש להתעקש על מ"מ עם ישראל **במסגרת היוזמה הערבית שלום** והלגיטימיות הבינלאומית, תוך קביעת לוח זמנים למו"מ. המצע קובע, כי לא יהיה שלום ללא השבת **מעמד ירושלים כבירת הנצח של המדינה הפלסטינית** ומציין כי יש לחזק בה את הזהות הפלסטינית, הלאומית והתרבותית.

● **סירוב מוחלט להכיר במדינת ישראל כמדינה יהודית:** במצע (פרק רביעי) נקבע, כי אין להכיר במדינת ישראל כמדינה יהודית וכי יש להגן על זכויות הפלסטינים, שמעבר לקו הירוק. בין השאר נכתב כי "הפלסטינים בישראל, מעבר לקו הירוק הם חלק בלתי נפרק מהעם הפלסטיני... **תנועת פתח מתנגדת ליהדותה של מדינת ישראל**. היא מכירה בדרישה הפלסטינית שבקו הירוק תתקיים **מדינה לכל אזרחיה**, ושעל ישראל להכיר בהם [בערבי-ישראל] **כמיעוט לאומי** בעל זכויות, תרבות ושפה".

● **סוגיית המאבק המזוין נגד ישראל:** המצע מנסה לבדל את פתח מחמאס בכל הנוגע למאבק המזוין ועם זאת מותיר פתח רחב למדי לפרשנות המצדדת בפגועי טרור. בסעיף "דרכי המאבק וצורותיו" מופיעה סקירה "היסטורית" (שקרית) לפיה פתח מאז היווסדה סירבה לפגוע באזרחים, התנגדה לחטיפת בני ערובה, התנגדה לירי רקטות לעבר מטרות אזרחיות וסירבה להעביר את המערכה לחו"ל³. לאחר פרוט זה, ולאחר תשלום מס שפתיים בדמות "התנגדות לקיצוניות ולטרור", נקבע כי "אין מנוס מלהבחין בין טרור אשר הורג אזרחים למטרות פוליטיות

³ מנגנון "ספטמבר השחור" שביצע פיגועי חו"ל היה יצר כפיה של פתח והתשתית הצבאית של פתח בלבנון היא זאת שהחלה את עידן ירי הרקטות לעבר ישובים אזרחיים בישראל.

ובין ההתנגדות הלגיטימית לכיבוש זר ומאבק העמים למען חירותם ועצמאותם והגדרתם העצמית...". [הערה: אבחנה הנותנת לגיטימציה בידי ארגוני הטרור לבצע פיגועים נגד אזרחים, באצטלה של התנגדות לגיטימית לכיבוש]. המצע קורא לכינוס ועדה בינלאומית שתגדיר מהו טרור ומהם ההבדלים בינו לבין "זכות העמים להיאבק למען היחלצות מכיבוש זר...".

- **מאבק אזרחי במקביל למו"מ:** במצע מופיע מס שפתיים ל"דבקות באופציית השלום" אולם יחד עם זאת נקבע במפורש, כי **אין להסתפק במו"מ בלבד על מנת להשיג את השלום**. בהקשר זה נקבע כי יש לחדש את המאבק נגד ההתנחלויות, במתווה של מאבק אזרחי מוגבל מבחינת האלימות, כדוגמת האירועים נגד הגדר באזור הכפר בלעין, "אם כי בעוצמות רבות יותר [מבעבר]". במצע נאמר גם כי את המאבק יש לקיים נגד הגדר וההתנחלויות ולשם "הצלת ירושלים" ומניעת ייחודה. מאבק חייב להיות מלווה בהחרמת התוצרת הישראלית וניהול מרי אזרחי נגד "הכיבוש", "בדרכים חדשות".
- **רמו לאחריות ישראל למותו של יאסר ערפאת.** במסגרת הסקירה ההיסטורית, תחת הכותרת "נפילתו חלל של המפקד אבו עמאר", נטען כי אין ספק שהאינטרס הראשי במותו היה של ממשלת ישראל, שלא הסתירה בהצהרות פומביות את כוונותיה להיפטר ממנו. בהמשך נאמר כי "אין ספק כי המשך החקירה [בנושא מותו של ערפאת] יוביל ברבות הימים לחשיפת סודות שיחשפו את הדרך, אשר באמצעותה התקיימה ההתנקשות בחיי נשיאנו שההיד".

العمود הראشون של טיוטת המצע כפי שהופיע באתר הוועידה (www.fatehconf.ps)

יחסי פתח חמאס

■ המשבר ביחסי חמאס פתח סביב כינוס הוועידה השישית של פתח שב והעלה בחמאס את סוגיית חידוש הדיאלוג עם פתח. בהקשר זה אמר אסמאעיל הניה, ראש ממשל חמאס, במהלך דרשת יום שישי כי במידה ולא תחול התקדמות בנושא שחרור עצירי חמאס המוחזקים ביהודה ושומרון בידי הרשות הפלסטינית אם לא יופסקו המעצרים של פעילים נוספים של התנועה קיימת אפשרות שחמאס תחרים את סבב שיחות הפיוס השביעי האמור להתקיים ב-25 באוגוסט בקהיר (צות אלאקצא, 1 באוגוסט).

■ בשטח ממשיכה הרשות הפלסטינית להפעיל לחצים על חמאס. בהקשר זה נמסר על פיטורי עשרות פקידים מזוהי חמאס ביהודה ושומרון ועל המשך המעצרים של פעילי חמאס. על פי דו"ח רשמי של חמאס נעצרו במהלך חודש יולי על ידי הרשות הפלסטינית 152 פעילים (צות אלאקצא, 1 באוגוסט).

מימין: אסמאעיל הניה נושא דרשת יום שישי במסגד ברפיה (ערוץ אלאקצא, 31 ביולי)
משמאל: הפגנה של חמאס ברצועת עזה במחאה על המעצרים ביהודה ושומרון
(ערוץ אלאקצא, 30 ביולי)

הזירה המדינית

נאום ראש הממשלה במכללה לביטחון לאומי והתגובות עליו

■ ב-28 ביולי נאם ראש הממשלה בנימין נתניהו בטקס סיום במכללה לביטחון לאומי. בנאומו ציין, כי מדינת ישראל צריכה לתת מענה לשתי בעיות: בעיית שלילת זכות הקיום של ישראל ובעיית הביטחון שנובעת מהמימדים הגיאוגרפיים של ישראל. בהקשר לכך מנה ראש הממשלה חמישה יסודות עליהם מושתת מדיניות ממשלת ישראל בסוגיה הפלסטינית:

נאום ראש הממשלה בטקס סיום במכללה לביטחון לאומי (לע"מ, 28 ביולי)

• **היסוד הראשון:** הדרך לטפל בשלילת קיומה של מדינת ישראל היא **בהכרה בזכות קיומה של מדינת ישראל**. "זאת דרישה שאנחנו מעמידים בצורה הברורה ביותר, הישירה ביותר, מול שכנינו. לא כדי לקבל אישור מהם, לזה אנחנו לא זקוקים. אנחנו זקוקים לזה כדי שהזכות הזאת תופנם בקרב שכנינו הפלסטינים".

• **היסוד השני: בעיית הפליטים הפלסטינים תיפתר מחוץ לגבולות מדינת ישראל.** "אי אפשר לקיים במדינה הקטנה הזו מדינה עם רוב יהודי מוצק אם מדינת ישראל תוצף בפליטים ובצאצאיהם. גם אין זה צודק".

• **היסוד השלישי: הגעה לקץ הסכסוך – הוא קץ הסכסוך.** "כשאנחנו נחתום הסכם שלום עם הפלסטינים, ואני מאמין שנחתום, אנחנו רוצים שהוא יהיה הסכם סופי. קץ לסכסוך, וקץ לתביעות של הסכסוך".

• **היסוד הרביעי:** היסוד של הביטחון במקרה של ההסדר המוצע הוא **פירוז**. "איש מאיתנו לא רוצה להגיע לתוצאה דומה למה שקרה בעזה, או בדרום לבנון. אנחנו רוצים להבטיח שכל שטח שאנחנו נפנה במסגרת הסדר לא ייתפס על ידי אנשי טרור או באי כוחה של איראן".

• **היסוד החמישי: הכרה בינלאומית באותם הסדרי פירוז.** "אני רוצה להבהיר שאיננו מדברים על כך שחיילים אמריקנים או חיילי נאט"ו יגנו עלינו ויעשו את מלאכת ההגנה על מדינת ישראל. אנחנו מדברים על כך שתהיה ערובה בינלאומית בראשות ארה"ב להסדרי הפירוז שאנחנו נקיים".

■ בהמשך דיבר ראש הממשלה על **ההבדל בין יהודה ושומרון לרצועת עזה**. הוא פירט את ההקלות שנעשו לאוכלוסייה הפלסטינית בתקופה האחרונה והוסיף: "אנחנו עושים זאת משום שאנחנו משוכנעים שקידום ופיתוח כלכלה מסייע להשגת השלום המדיני והשלום הפוליטי... הכלכלה הפלסטינית פה ביהודה ושומרון כרגע צומחת בקצב של למעלה משבעה אחוז, ואפשר יותר. אני רוצה שתדמיינו מה קורה כשקו הרקיע של רמאללה וג'נין וחברון מתחיל להתמלא במגדלים, שנפתחים קניונים ובתי קולנוע ומסעדות, וצעירים פלסטינים יודעים שיש להם עתיד".

■ בהקשר של רצועת עזה אמר נתניהו: "אנחנו משוכנעים בזה משום שיש מאבק פה, כמו בחלקים אחרים של העולם בין כוחות רדיקליים חשוכים שהדבר האחרון שהם רוצים זה את אותה קידמה. אני אומר שהמבחן האמיתי שלנו, פה, מול הרשות הפלסטינית זה האם אנחנו יכולים להתקדם יותר לכיוון של דובאי, או שילכו אחורה לכיוון של עזה. אינני אומר שהם יהיו דובאי מחר או מחרתיים, אבל הם צומחים כתוצאה מדברים שהם עשו ודברים שאנחנו עושים". ראש הממשלה נתניהו הוסיף: "ראינו את זה לפני חודש בטהראן, ראינו את זה לפני חצי שנה בחברון, ג'נין ורמאללה בזמן [מצבע] עופרת יצוקה, ואני אומר לכם שמחר נראה את זה בעזה. עצם העובדה שהשלטון של חמאס, שהוא שלוחה של העריצות האיראנית, כופה רעלות, אני אומר לכם שהדבר הזה איננו מחבב אותו על הפלסטינים בעזה, ולו היה בכוחם להשליך את השלטון הזה הם יעשו זאת, זה יהיה בכוחם...".

תגובות חמאס לנאום נתניהו

■ נאומו של ראש הממשלה גרר תגובות מטעם דוברי של חמאס. בכיר חמאס, **משיר אלמצרי**, אמר כי נתניהו פועל באופן גלוי לפלג את הפלסטינים מבחינה פוליטית. הוא הוסיף כי הוא מאמין בעם הפלסטיני "אשר בחר את חמאס להנהיג אותו בכל השטחים הפלסטיניים...". אלמצרי אמר כי השלב הנוכחי הוא שלב של "התנגדות" והשבת הרצועה לפלסטינים, לאחר תקופה של "השפלה וכניעה" (מרכז אלביאן, 29 ביולי). **סאמי אבו זהרי**, דובר חמאס ברצועה, התייחס לדבריי נתניהו בנושא כפיית הרעלות ברצועה ואמר כי זכותם של הפלסטינים להגן על לבושם המסורתי, בייחוד אם לישראל זכות להטמיע בחברה שלה את "תרבות העירום" (Palestine-info, 29 ביולי).

נמשכת מתקפת "החיוכים" של חמאס כלפי ארה"ב והמערב

■ נמשכת מתקפת ה"חיוכים" כלפי ארה"ב והמערב מצד דוברים של חמאס הנוקטים ברטוריקה מרוככת בהתייחסותם לעמדות חמאס בסוגיות שונות הנוגעות ליחסיה עם מדינות המערב ולסכסוך עם ישראל. בלטה לאחרונה ראיון שהעניק ח'אלד משעל, לוול סטריט ג'ורנל האמריקאי וראיון של אחמד יוסף, תת שר החוץ בממשל חמאס לאקונומיסט הבריטי. דוברי חמאס שבו וקראו לארה"ב ולמערב לכוון ערוצי קשר דיפלומטיים עם חמאס; הבליטו את הפסקת ירי הרקטות מהרצועה תוך הצגתו כנובע מהאינטרסים של העם הפלסטיני; שבו וציינו כי חמאס לא תהווה מכשול בפני הקמת מדינה פלסטינית ריבונית, בגבולות 1967, שבירתה ירושלים, וכי חמאס אף מוכנה לשתף פעולה עם הקהילה הבינלאומית בתהליך המדיני, שיוביל לקראת הקמת מדינה שכזאת.

■ יצוין, כי בו בזמן, בפני "אוזניים פלסטיניות", ממשיכים דוברים של חמאס ברטוריקה הקיצונית השגררתית, העולה בקנה אחד עם האידיאולוגיה של חמאס. כך למשל, בעוד חמאס מנהלת "מתקפת חיוכים" כלפי ארה"ב והמערב, היא פועלת במקביל לחיזוק תודעת המאבק האלים והתנגדות למו"מ עם ישראל בקרב תושבי הרצועה בדגש על הדור הצעיר. במסגרת זאת, ארגן משרד התרבות הפלסטיני של ממשל חמאס ב-20 ביולי 2009 ועידה שנועדה לחזק את "תרבות ההנגדות". בוועידה השתתפו נציגי מוסדות חינוך, תרבות ואנשי רוח ברצועה. תשומת לב מיוחדת ניתנה בוועידה למערכת החינוך הפלסטינית ולתוכנית הלימודים, אותם משליט ממשל החמאס על הרצועה, במטרה להכשיר דורות חדשים של בני נוער בעלי תודעה אסלאמית-רדיקלית, חדורי שנאה לישראל ונכונים ליטול חלק בעימות המזוין נגדה⁴.

⁴ פירוט ראו לקט מידע: "חמאס מנהלת "מתקפת חיוכים" המכוונת בעיקר כלפי ארה"ב ומדינות המערב. זאת במטרה לנסות לפרוץ את הבידוד המדיני לו נתון ממשל חמאס, לשפר עמדות מול הרשות הפלסטינית ולהשיג משאבים למימון תהליכי השיקום ברצועה. בו בזמן בפני אוזניים פלסטיניות מדגישה חמאס כי אין בדעתה להכיר בישראל וכי היא נותרה מחויבת לדרך הטרור ("התנגדות")" (3 באוגוסט, 2009).